

**Plan, Land- og Byudvik-
ling**

Tlf. +45 74 92 92 51
E-mail [ingfed@toen-
der.dk](mailto:ingfed@toender.dk)

Sagsnr.:
01.05.02-P25-11-25

29. april 2025

Dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til nedpløjning af jordvarmeslanger til et jordvarmeanlæg på Siltoftvej 2, 6280 Højer

Afgørelse

Tønder Kommune meddeler hermed dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til, som ansøgt, at nedpløje jordvarmeslanger til et jordvarmeanlæg på matr. nr. 6 Ny Frederikskog, Højer Ejerslav, beliggende på Siltoftvej 2, 6280 Højer.

I forbindelse med at der ønskes etableret et jordvarmeanlæg på ovenstående adresse, skal der nedpløjes jordvarmeslanger. Slangerne nedpløjes i en dybde på 1 m og afstanden til de parallelle stræk er ca. 1 – 1,2 m. Jordvarmeslangerne ilægges mens de er under vandtryk, så en eventuel lækage vil blive opdaget med det samme.

Renderne lukkes igen når jordvarmeslangen er lagt i renden, og inden næste rende etableres.

Den samlede længde af jordvarmeslanger der nedpløjes er ca. 3600 m og har et grundareal på 3800 m².

Formålet med beskyttelseslinjen er, at sikre fortidsminderne værdi som landskabselementer.

Både den generelle betydning af fortidsminderne i landskabet og indsyn og udsyn fra fortidsminderne skal sikres med bestemmelsen. Samtidig skal de arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne sikres, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved fredede fortidsminder.

Begrundelse

Fortidsmindet som udløser fortidsmindebeskyttelseslinjen er et kystdige – Ny Frederikskog Diget – Højer-Siltoft Diget. Diget er ca. 6,6 km langt, op til 55 m bredt og 6,4 m højt. Ca. 1 km fra fortidsmindets nordlige afslutning ligger Højer Kanal med tilhørende sluse. Asfaltbelægningen på de eksisterende veje Siltoftvej og Slusevej kan vedligeholdes som hidtil.

Det er vores vurdering, at nedpløjning af jordvarmeslangerne ikke vil påvirke ind- og udsynet til fortidsmindet, da området reetableres efter endt nedpløjning af jordvarmeslangerne.

Natura 2000 og bilag IV arter

Vi har vurderet det ansøgte i forhold til Habitatbekendtgørelsen². Jordvarmeslangerne ønskes nedgravet indenfor Natura 2000-område nr. 89 Vadehavet og fuglebeskyttelsesområde F60 Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen.

Det vurderes på baggrund af projektets karakter og placering under græsmark, at nedpløjning af jordvarmeslangerne ikke vil påvirke arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område.

Marken vurderes ikke at være egnet yngleområde for fuglearterne på udpegningsgrundlaget. Marken kan være fourageringsområde, men da nedpløjning af jordvarmeslangerne kun er en midlertidig forstyrrelse vurderes det, at bevaringsstatus for fuglearterne på udpegningsgrundlaget ikke vil blive påvirket væsentligt.

Der er ikke registreret bilag IV-arter nær projektområdet og det vurderes, at græsmarken ikke udgør et attraktivt habitat for bilag IV-arter. Der kan være enkelte individer af paddearter der passerer, men da forstyrrelsen af området vil være kortvarig samt, at jordvarmeslangerne efter nedpløjningen ikke påvirker området naturværdi vurderes det, at nedpløjning af jordvarmeslangerne ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter.

² Bek nr. 2091 af 12. november 2021 - Udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Høring

Ansøgningen har været sendt til udtalelse ved Museum Sønderjylland.

Museet har vurderet det fremsendte materiale i forhold til Naturbeskyttelsesloven § 18.

Kulturhistorisk udtalelse i henhold til lov om naturbeskyttelse § 18 vedr. nedgravning af jordvarmeslanger på Siltoftvej 2, 6280 Højer inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen af fredningsnr.: 4204:8

Museet har på anmodning fra Tønder kommune vurderet det ansøgte anlægsarbejde i forhold til naturbeskyttelsesloven § 18.

Ifølge det oplyste skal der nedgraves ca. 3600 meter jordvarmeslanger på matr. 6 Ny frederikskog, Højer ca. 3 m fra fortidsmindet i en dybde af ca. 1 meter. Slangerne nedpløjes i en tracébredde på ca. 6 cm.

Afstanden mellem tracéerne er ca. 1-1,2 meter. Hertil kommer en tilslutningsledning bestående et rør på 90 mm i ca. 190 meters længde. Imellem fortidsmindet og tracéerne er en vandførende grøft, som løber langs med digets fod. Det aktuelle anlægsprojekt skal foretages ca. 200 meter syd for Højer Sluse. Ifølge medsendt høringsmateriale er der allerede etableret et jordvarmeanlæg imellem de aktuelle planlagte anlæg.

Naturbeskyttelsesloven § 18:

Lovens hovedformål er: "at sikre fortidsmindernes værdi som landskabselementer. Både den generelle betydning af fortidsminderne i landskabsbilledet, indsyn til og udsynet fra fortidsminderne skal sikres med bestemmelsen. Samtidig skal bestemmelsen sikre de arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved de fredede fortidsminder."

(Miljøstyrelsens Vejledning nr. 62 om bygge- og beskyttelseslinjer, december 2022, side 37). Kun i særlige tilfælde kan der dispenseres fra loven.

Beskrivelse af fortidsmindet

Ny Frederikskog Diget - Højer-Siltoft Diget er et ca. 6,6 km langt, op til 55 meter bredt og 6,4 m højt dige opført i 1861. Diget løber fra Højer Sluse i nord til Siltoft ved den dansk-tysk grænse i syd.

Fortidsmindet er et kystsikringsdige, der har haft til formål at sikre de inddæmmede områder mod oversvømmelse fra havet. Kystdigerne indgår som del af en århundredelang tradition i Tøndermarsken, hvor man siden middelalderen og frem til nutiden har opført diger med tilhørende værfter, kanaler, sluser, siel mv., som led i kystsikringen af området.

Diget udgør desuden grænsen mellem Margrethekog i vest og Ny Frederikskog i øst.

Netop Ny Frederikskog blev dannet ved etablering af det aktuelle dige.

Museets vurdering

Som en del af det inddæmmede landskab i marsken har diget en meget stor lokal, national og international kulturhistorisk fortælleleværdi. Det er imidlertid museets vurdering, at nedgravning af jordvarmeanlægget ikke vil forstyrre indsynet til og udsynet fra fortidsmindet, idet terrænet reetableres efter endt anlægsarbejde. Det vil således heller ikke påvirke fortidsmindet som landskabselement.

Sagens baggrund

Der er søgt om dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til, nedpløjning af 3600 m jordvarmeslanger i en dybde på 1 m, og afstanden mellem de parallelle stræk er ca. 1-1,2 m. Terrænet reetableres når jordvarmeslangerne er lagt ned i renden.

Fortidsmindebeskyttelseslinjen er afkastet af Fr. nr. 4204:8 Kystdige.

Klage

Afgørelsen kan inden 4 uger fra modtagelsen, **senest den 30. maj 2025**, påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, se klagevejledningen.

Dispensationen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Modtager vi klager, vil I blive underrettet umiddelbart efter klagefristens udløb.

Kopi til:

Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Museum Sønderjylland, planer@msj.dk

Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening lokalafdeling, dntoender-sager@dn.dk

Friluftsrådet, fr@friluftstraadet.dk

Friluftsrådet, toender@friluftstraadet.dk

Friluftsrådets lokalafdeling, lokalraad@friluftstraadet.dk

Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk

Venlig hilsen

Inge Feddersen

Landzonesagsbehandler

Plan, Land- og Byudvikling
Wegners Plads 2
6270 Tønder
toender.dk

Klagevejledning

Lov om naturbeskyttelse

Afgørelser truffet efter Lov om naturbeskyttelse §§ 3, 4, 16, 17, 18 og 19, jf. § 65, kan i medfør af § 78 påklages til Miljø- og fødevareklagenævnet af:

1. adressaten for afgørelsen
2. ejeren af den ejendom, som afgørelsen berører
3. offentlige myndigheder
4. en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
5. lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
6. landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
7. landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Frist for at indgive klage

Klage skal være indgivet inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen fra bekendtgørelsen.

Hvordan klager man

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk ligesom du plejer, typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager skal du betale et gebyr på 900 kr. for private og 1.800 kr. for virksomheder. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Klagegebyret opkræves af Miljø- og Fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Gebyr skal indbetales inden for

en af Miljø- og Fødevareklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Fritagelse fra krav om at bruge Klageportalen

I særlige tilfælde kan en borger fritages for at klage via Klageportalen. De særlige forhold, som kan begrunde en undtagelse, er f.eks. borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens. Ligeledes borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser eller borgere med sprog vanskeligheder, hvor hjælp og vejledning fra myndigheden eller nævnet ikke konkret vurderes at være en egnet løsning. Der kan således foreligge særlige forhold for nogle borgere fra de nævnte grupper, der gør, at borgeren ikke kan anvende digital selvbetjening. Det er Miljø- og Fødevareklagenævnet, der afgør, om en borger kan fritages.

Virkning af at der klages

Hvis der klages rettidigt har klagen opsættende virkning. Det betyder, at afgørelsen ikke må udnyttes, før klagen er afgjort, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Indbringelse for domstolene

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse kan indbringes for domstolene. En sådan retssag skal være anlagt inden 6 måneder efter, at nævnets afgørelse er meddelt.

Uanset om der anlægges retssag, er man forpligtet til at rette sig efter Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, indtil domstolen måtte bestemme andet.